

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de administratorul asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, Tatiana Chiriac și Ministerul Justiției,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de asociația obștească „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor – ECHITATE” împotriva Ministerului Justiției și asociației obștești „Falun Dafa”, asociației obștești Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” cu privire la obligarea introducerii simbolului „falun”, identic cu simbolul „swastica”, în registrul materialelor cu caracter extremist,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2014, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Justiției, asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 20 ianuarie 2014, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 13 decembrie 2013, asociația obștească „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor – ECHITATE” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” cu privire la obligarea introducerii simbolului „falun”, identic cu simbolul „swastica”, utilizat de asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” în registrul materialelor cu caracter extremist.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 07 septembrie 2009 Ministerul Justiției a înregistrat asociația obștească „Falun Dafa” în calitate de asociație de nivel local.

La data de 07 septembrie 2011 Ministerul Justiției a înregistrat asociația obștească Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”.

Face referire, că asociațiile nominalizate au declarat drept scop promovarea și transmiterea principiilor „Adevăr, Bunătate, Toleranță”, a acțiunilor fizice „Falun Dafa” (Falun Gong) destinate îmbunătățirii stării spirituale și fizice, cât și

contribuirea la apărarea drepturilor tuturor participanților „Falun Dafa”, pe când în realitate, asociațiile respective promovează pseudo-ideologii cu un caracter vădit extremist, ura socială, interetnică și religioasă.

De asemenea, prin acțiunile sale asociațiile menționate, reprezintă filiale ale asociației mamă, interzisă pentru extremism în Republica Populară Chineză, ce promovează o politică periculoasă de incitare la schimbare a puterii legale în Republica Populară Chineză precum și simbolul său oficial, care este identic simbolului „swastica”, al Germaniei naziste, sub care au fost exterminați zeci de milioane de oameni.

Asociația obștească „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor – ECHITATE”, în calitate de asociație obștească care vine să apere interesele cetățenilor, inclusiv al veteranilor, memoria celor decedați în al doilea război mondial, consideră inadmisibilă activitatea pe teritoriul Republicii Moldova a unor asemenea asociații obștești, cu asemenea simbolică și care promovează scopuri meschine.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 mai 2009, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatianei Chiriac împotriva Ministerului Justiției cu privire la contestarea actului administrativ, Curtea a constatat, că asociația obștească „Falun Dafa” utilizează simbolul „falun”, identic cu simbolul „swastica”, care este unul nazist.

Prin urmare, propagarea și demonstrarea în public a atributelor sau a simbolicii naziste, a unor atribute sau simbolici asemănătoare până la confundare, cu atributele sau simbolica nazistă, constituie activitate extremistă, conform art. 1 lit. b) din Legea privind contracararea activității extreme nr.54 din 21 februarie 2003.

De asemenea, reieșind din materialele prezentate în cadrul ședințelor de judecată, Curtea Supremă de Justiție a consemnat că, asociația obștească „Falun Dafa” în public expune simbolul „falun”, care este absolut identic simbolului „swastica” emblema partidului nazist din Germania în perioada anilor 1923 - 1945, partid care prin Hotărârea Tribunalului Internațional de la Nurenberg a fost recunoscut organizație criminală, care a comis deosebite atrocități contra omenirii, partid ce a fost interzis, fiind interzisă concomitent și folosirea simbolurilor, emblemelor și drapelului partidului respectiv. Simbolul „falun”, care este simbolul mișcării „Falun Dafa” (Falun Gong), are în centrul său un caracter care se evidențiază și care se aseamănă până la confundare cu simbolul nazist, fiind expus în formă de cruce cu brațele egale, îndoite la capăt în unghi drept, așa numită „cruce încârligată”.

Mai mult ca atât, simbolul nazist „swastica”, urmare a evenimentelor produse în perioada celui de-al doilea război mondial, este un semn unanim cunoscut, pe care motiv conform art.123 alin.(1) din Codul de procedură civilă, faptele pe care instanța le-a declarat unanim cunoscute (faptele de notorietate publică) nu se cer a fi dovedite.

Face referire că, Ministerul Justiției prin deciziile nr.13 din 05 aprilie 2007, nr.23 din 06 septembrie 2007 și nr.24 din 29 octombrie 2007 a refuzat înregistrarea statutului asociației obștești „Falun Dafa”, legalitatea cărora nu a fost contestată în instanța de judecată.

La 17 iulie 2010, în grădina publică Ștefan cel Mare reprezentanții asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” au prezentat stand-uri informative cu imagini ce reprezintă tratamentul inuman și degradant aplicat în Republica Populară Chineză, săvârșite împotriva celor

ce practică Falun Dafa, cât și înscenarea torturilor care se consideră a fi întâmplătoare.

Pe motiv că cele prezentate au avut loc în spațiul public, există riscul ca minorilor să le fie afectată integritatea psihică.

Conform art.4 din Legea cu privire la asociațiile obștești, nu se admite constituirea și desfășurarea activității asociațiilor obștești care își propun drept scop sau își aleg drept mod de acțiune schimbarea prin violență a regimului constituțional, subminarea integrității teritoriale a Republicii Moldova, propaganda războiului, violenței și a cruzimii, ațâțarea urii sociale, rasiale, naționale sau religioase. Alte fapte pasibile de pedeapsă în conformitate cu legislația.

Susține că, în temeiul alin.(3) din același articol, se interzice constituirea și desfășurarea activității asociațiilor obștești care atentează la drepturile și interesele legitime ale persoanelor, la sănătatea oamenilor și la morala publică, iar potrivit art.14 alin.(6) din norma enunțată, denumirea și simbolică asociației obștești nu pot servi la propagarea scopurilor și modurilor de acțiune indicate la art.4 alin. (1) din lege.

În același context menționează și art.1 din Legea privind contracararea activității extremiste, conform căruia se consideră activitate extremistă propagarea și demonstrarea în public a atributelor sau simbolicii naziste, a unor atribute a simbolicii asemănătoare, până la confundare, cu atributele sau simbolică nazistă.

Astfel, în virtutea circumstanțelor expuse precum și urmare a examinării materialelor relevante activității „Falun Dafa” la nivel național și internațional, consideră activitatea de promovare a simbolicii identice „swasticii naziste” ca fiind o încălcare vădită a normelor legale și bunelor moravuri.

Solicită asociația obștească „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor – ECHITATE” obligarea Ministerului Justiției de a introduce simbolul „falun” identic cu simbolul „swastica”, utilizat de asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” în registrul materialelor cu caracter extremist.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 20 ianuarie 2014, s-a admis acțiunea înaintată, s-a obligat Ministerul Justiției să introducă simbolul „falun” identic cu simbolul „swastica” utilizat de asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” în registrul materialelor cu caracter extremist.

La 05 februarie 2014 și 18 februarie 2014, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 18 decembrie 2014, Asociația obștească „Falun Dafa” și Asociația obștească „Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2014 s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției, și asociația obștească „Falun Dafa”, asociația obștească - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” și s-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 20 ianuarie 2014.

La 29 mai 2014 și 29 septembrie 2014 administratorul asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, Tatiana Chiriac a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2014 solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanțe de apel și

hotărârii primei instanței, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului, Tatiana Chiriac a invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare au interpretat eronat Legea privind contracararea activității extremiste și Legea cu privire la asociațiile obștești, referitor la capacitatea intimatului să îndeplinească astfel de pretenții, precum și au omis să aplice principiul securității raportului juridic, or constatările expuse în hotărârea invocată sunt obligatorii litigiului dedus examinării.

Mai indică că asociația obștească „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor – ECHITATE” nu are dreptul material potrivit legii să depună cererea de chemare în judecată în cazul din speță. Admiterea cererii spre examinare cât și pronunțarea hotărârilor contestate vin în contradicție totală cu prevederile art. 265 lit. b(și h) CPC.

Astfel concluzionează că instanțele de judecată nu au respectat întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției și nu au asigurat interpretarea și aplicarea uniformă a legislației.

Mai menționează că admiterea cererii reclamantului de a constata caracterul extremist al simbolului „Falun”, cu includerea în Registrul materialelor cu caracter extremist, constituie un atentat direct asupra dreptului lor fundamental prevăzut de art. 31 din Constituția RM privind libertatea conștiinței.

La fel indică că acțiunea reclamantului este contrară art. 18 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

La 08 iulie 2014, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2014, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului Ministerul Justiției a invocat argumente similare recursului declarat de administratorul asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, Tatiana Chiriac.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 28 ianuarie 2015 au fost respinse recursurile declarate de către asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, Tatiana Chiriac și Ministerul Justiției și a fost menținută decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2014.

La 28 ianuarie 2016, asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” au depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs din 28 ianuarie 2015, cerînd admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei instanței de recurs cu dispunerea rejudecării recursurilor.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 03 noiembrie 2016 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, casată decizia Curții Supreme de Justiție din 28 ianuarie 2015 cu reținerea pricinii în Curtea Supremă de Justiție pentru rejudecarea recursurilor.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursurile urmează a fi respinse, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 442 alin (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că la 13 decembrie 2013 asociația obștească „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor –ECHITATE” a depus cererea de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” cu privire la obligarea introducerii simbolului „falun”, identic cu simbolul „swastica”, utilizat de asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească - asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” în registrul materialelor cu caracter extremist.

Fiind investită cu judecarea pricinii în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, admitând acțiunea cu obligarea Ministerului Justiției de a introduce simbolul „falun” identic cu simbolul „swastica” utilizat de asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” în registrul materialelor cu caracter extremist.

Instanța de apel judecând pricina în ordine de apel a ajuns la concluzia temeiniciei hotărârii primei instanțe, menținând-o ca fiind întemeiată.

În urma rejudecării recursurilor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că atât instanța de apel cât și prima instanță la emiterea deciziei din 02 aprilie 2014 și respectiv hotărârii din 20 ianuarie 2014 au aplicat corect normele de drept material și just au concluzionat despre admiterea acțiunii.

Astfel, conform art. 1 alin. (1)- (3), 4 alin. (1) și (3), 14 alin. (6), 24 lit. a)-n), 25 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 837-XIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești, art. 1, 6 alin. (1), 9 alin. (1), 10 alin. (1), (2) și (5), 14 alin. (1) al Legii nr. 54 din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste:

-asociația obștească este organizație pacifistă, necomercială, independentă de autoritățile publice, constituită benevol în condițiile legii întru realizarea unor drepturi legitime de apărare și de promovare a drepturilor omului, prin intermediul: asociației de femei, de veterani, de invalizi, de tineret și de copii; societăților științifice, tehnice, ecologiste, cultural-educative, sportive; uniunilor de creație; comunităților național-culturale; altor asociații ale persoanelor fizice și/sau juridice legal constituite;

-nu se admite constituirea, desfășurarea activității, folosirea simbolurilor de către asociațiile obștești, prin care își propun drept scop sau își aleg drept mod de acțiune: schimbarea prin violență a regimului constituțional, subminarea integrității teritoriale; propaganda războiului, a violenței, a cruzimii; ațâțarea urii sociale, rasiale, naționale sau religioase; care atentează la drepturile și interesele legitime ale persoanelor, la sănătatea oamenilor și la morala publică; alte fapte pasibile de pedeapsă în conformitate cu legislația;

-asociația obștească are dreptul la denumire și simbolică proprie, să organizeze, în condițiile legii, întruniri și alte acțiuni publice;

-asociația obștească este obligată să respecte Constituția și legislația Republicii

Moldova, normele de drept internațional referitoare la domeniul de activitate al asociațiilor obștești, precum și normele prevăzute de statutul asociației;

-activitate extremistă este activitatea asociației obștești de propagare și demonstrare în public a atributelor sau a simbolicii naziste, a unor atribute sau simbolici asemenea însemne ale organizației extreme;

-materiale cu caracter extremist sunt documentele ori informațiile pe alt suport, inclusiv anonime, destinate publicului, având ca scop desfășurarea activității extreme;

-în Republica Moldova se interzice: înființarea și activitatea asociațiilor obștești ale căror scopuri sau acțiuni au ca orientare desfășurarea activității extreme; uitarea sau difuzarea materialelor tipărite, audiovizuale și a altor materiale cu caracter extremist; activitatea asociațiilor obștești a căror activitate este recunoscută ca fiind extremistă în conformitate cu actele de drept internațional și cu legislația Republicii Moldova;

-Ministerul Justiției ține registrul materialelor cu caracter extremist. În baza hotărârii definitive a instanței de judecată Ministerul Justiției prin ordin include materialul informațional cu caracter extremist, în registrul materialelor cu caracter extremist. Difuzarea pe teritoriul Republicii Moldova a materialelor incluse în registrul materialelor cu caracter extremist, se interzice.

Din materialele cauzei rezultă că, AO „Falun Dafa” a fost înregistrată de Primăria mun. Chișinău în registrul de stat al asociațiilor obștești de nivel local la 07 septembrie 2009 cu număr 368. AO „Falun Gong Moldova” a fost înregistrată de către Ministerul Justiției în registrul de stat al asociațiilor obștești de nivel republican la 07 septembrie 2011, număr înregistrare 05/7221. Ambele aceste asociații au aceeași adresă juridică și același conducător, Tatiana Chiriac.

Prin explicațiile participanților la proces și înscrisurile din dosar s-a constatat că, scopul declarat de ambele asociații, AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova”, este promovarea școlii de qigong, exerciții chinezești „Falun Dafa” (Falun Gong) de îmbunătățire a sănătății, a spiritului, a minții, a corpului și transmiterea principiilor „Adevăr, Bunătate, Toleranță” care duc la îmbunătățirea personală și ridicarea moralității persoanei.

Totodată, AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” după înregistrarea în registrul de stat ca asociații obștești, în fața ambasadelor, a clădirilor autorităților de stat ale Republicii Moldova, în parcuri și alte locuri publice au organizat multiple mitinguri cu pancarte informative și imagini, iar la 17 iulie 2010 în parcul Ștefan cel Mare din mun. Chișinău, loc public, au organizat și înscenări reale ale pretinselor represii căror sunt supuși adepții școlii „Falun Dafa” (Falun Gong) din China de către autoritățile statului Chinez.

Constituie acestea acțiuni de ațâțare a urii populației Republicii Moldova față de autoritățile legale din China și împotriva acelei părți a poporului chinez, care nu împărtășește viziunile adepților școlii „Falun Dafa” (Falun Gong), acțiuni prin care a fost afectată integritatea psihică, inclusiv a copiilor și persoanelor în etate, căror le-au fost prezentate și au văzut aceste scene cu elemente îngrozitoare de tortură și cruzime.

În procesul acestor activități expuse, desfășurate pe teritoriul Republicii Moldova, AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” au utilizat simbolul „falun” al școlii „Falun Dafa” (Falun Gong).

Instanța de recurs reține că instanța de apel just a remarcat că, simbolul „falun”

al școlii „Falun Dafa” (Falun Gong), este compus din semnul „wan” sau „wanz” în poziție dreaptă, de culoare galbenă pe fondal roșu, cu semne „taiz” care reprezintă elemente „in” și „ian” și este cunoscut perioadă de 5000-10000 ani.

Semnul „wan” sau „wanz” (în chineză), constituie elementul simbolului „svastica” (în engleză), utilizat de Germania nazistă în perioada anilor 1923-1945 cu intenția de a cuceri întreg universul, amplasat sub unghi de 40°, de culoare neagră pe fundal alb.

Ambele aceste simboluri, „falun” și „swastica” reprezintă o cruce echilibrată, cu ațele egale, îndoite la capete în unghi drept, la „swastica” în sensul acelor de ceasornic și la „falun” împotriva acelor de la ceasornic. Aceste simboluri „falun” și „swastica” sunt asemenea însemne ale entității existente în Germania nazistă în perioada 1933-1945.

Simbolul „swastica” este unanim cunoscut drept emblema partidului nazist din Germania în perioada anilor 1923-1945, aceasta constituie fapt de notorietate publică și prin prisma art. 123 alin. (1) CPC, nu se cere a fi dovedit.

Instanța retine că urmare a acțiunilor Partidului Național-Socialist din Germania, simbolul „swastica” a fost asociat cu fascismul, rasismul, nazismul. Al doilea război mondial și Holocaustul au dat o conotație negativă simbolului „swastika”, ca simbol al grupărilor naziste și comportamentului nazist față de organizații și persoane.

Prin hotărârea Tribunalului Internațional de la Nuernberg, partidul nazist din Germania în perioada anilor 1923-1945 a fost recunoscut organizație criminală care a comis deosebite crime contra omenirii, a fost interzis, concomitent a fost interzisă și dosirea simbolurilor, a emblemelor și drapelurilor acestui partid.

Republica Moldova, inclusiv prin adoptarea Legii nr. 54 din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste, și-a asumat obligații față de persoanele care au suferit în urma crimelor regimului nazist și aceste obligații nu au doar caracter material, dar sunt în mod deosebit de ordin moral. Element indispensabil al reparației morale constituie eliminarea din spațiul public al Republicii Moldova a simbolurilor, inclusiv „swastica”, care provoacă suferințe psihice și a fost declarată prin lege ca activitate extremistă. A fost interzisă utilizarea, propagarea și demonstrarea în public a atributelor a simbolicii naziste, a atributelor sau simbolurilor asemănătoare până la confundare cu atributele sau simbolica nazistă.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.28 din 23.11.2015 a fost declarată neconstituțională litera b) a articolului 1 din Legea nr. 54 din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste.

Prin Legea nr.128 din 09.06.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.54-XV din 21 februarie 2003 privind contracararea activității extremiste, a fost introdusă noțiunea „activitate extremistă” care are următorul cuprins:

„b) etalarea, confecționarea, răspândirea, precum și deținerea în vederea difuzării publice a atributelor ori simbolurilor fasciste, național-socialiste (naziste) sau ale unei organizații extremiste, de asemenea a atributelor ori simbolurilor create prin stilizarea atributelor ori simbolurilor fasciste, național-socialiste (naziste) sau ale unei organizații extremiste ce pot fi confundate cu acestea.

Nu se consideră etalare, confecționare, răspândire sau deținere în vederea difuzării publice a atributelor ori simbolurilor fasciste, național-socialiste (naziste) sau ale unei organizații extremiste reprezentarea acestora în manuale/cărți ori pe un

alt suport avînd caracter științific/educațional, nici expunerea acestora în cadrul unor expoziții cu caracter științific/educațional, nici confecționarea, deținerea sau utilizarea acestora în cadrul reprezentațiilor de teatru/film ori în cadrul activităților de reconstituire istorică în care participanții desfășoară un program după un plan prestabilit pentru a recrea diverse aspecte ale unui eveniment sau ale unei perioade istorice.

Prin attribute și simboluri fasciste se înțeleg drapelele, emblemele (elementele grafice), insignele, uniforme, sloganurile, formulele de salut, precum și orice alte asemenea însemne ale Partidului Național Fascist (Partito Nazionale Fascista – PNF, 1921-1943) și Partidului Republican Fascist (Partito Fascista Repubblicano – PFR, 1943-1945) din Italia.

Prin attribute și simboluri național-socialiste (naziste) se înțeleg drapelele, emblemele (elementele grafice), insignele, uniforme, sloganurile, formulele de salut, precum și orice alte asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933–1945 și ale structurilor subordonate acestora: Partidul Național Socialist Muncitoresc German (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei – NSDAP, 1919-1945), Eșalonul de protecție (Schutzstaffel – SS), Serviciul de securitate al Reichsführerului SS (Sicherheitsdienst des Reichsführers SS – SD), Poliția Secretă de Stat (Geheime Staatspolizei – Gestapo), Batalioanele de asalt (Sturmabteilung – SA) și Forțele Armate (Wehrmacht).

Prin attribute și simboluri ale organizației extremiste se înțeleg drapelele, emblemele (elementele grafice), insignele, uniforme, sloganurile, formulele de salut, precum și orice alte asemenea însemne ale organizației extremiste;”

Prin urmare, dat fiind că „swastica” reprezintă simbolul nazismului, Colegiul conchide că atât prima instanță cât și instanța de apel întemeiat au stabilit că prin utilizarea de către AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” în procesul activităților sale pe teritoriul Republicii Moldova al simbolului „falun”, asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933–1945 și ale structurilor subordonate acestora (swastica), se aduce atingere drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv a veteranilor de război, familiilor acestora și urmașilor lor, că utilizarea acestui simbol constituie o activitate extremistă și este interzisă prin legea menționată.

Ori, simbolurile care pot fi percepute public ca contrare ordinii publice sau bunelor moravuri, se supun evaluării în aspect lingvistic, istoric, social, cultural, etc. Pentru aprecierea necesității și proporționalității aplicării măsurilor solicitate în prezenta pricină, trebuie luate în considerare împrejurările speciale ale Republicii Moldova.

În susținerea concluziei instanța de recurs reține că, în hotărârea CEDO pronunțată în cauza PETA Deutschland vs Germania din 08 noiembrie 2012 la cererea nr. 43481/09, Curtea s-a pronunțat referitor la interdicția instanțelor de judecată germane împotriva afișului organizației pentru protecția drepturilor animalelor ce evoca Holocaustul. Cauza a vizat măsura prin care s-a interzis organizației PETA, care militează pentru drepturile animalelor, de a publica un afiș ce reprezenta fotografii ale deținuților lagărelor de concentrare alături de fotografii ale adăposturilor de animale. Curtea a constatat că referința la Holocaust trebuie privită în contextul istoric și social al Germaniei, a obligației aparte față de evreii care locuiesc în Germania și a prezenței temeiurilor suficiente pentru interzicerea

publicării afişelor, fiind apreciată ca corect adoptată măsura contestată.

Astfel și în cazul Republicii Moldova orice referință la simbolica nazistă necesită analizată în aspect istoric, moral și socio-psihologic. Exprimă suferințe imense suportate de populația de pe acest teritoriu în perioada respectivă, atitudinea, convingerea și opinia față de respectivele acțiuni sub simbolul „swastica” al regimului nazist pe acest teritoriu, care necesită tolerată și respectată de AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” în activitatea sa pe teritoriul Republicii Moldova și să se abțină de la utilizarea simbolului „Falun” asemenea cu simbolul nazist „swastica”, simbol ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933–1945 .

Din cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră că soția instanțelor inferioare cu privire la admiterea acțiunii și obligarea Ministerului Justiției să introducă în registrul materialelor cu caracter extremist simbolul „falun” asemenea cu simbolul nazist „swastica”, utilizat de AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” este întemeiată.

Afirmația recurenților că, simbolul „falun” este cunoscut din cele mai străvechi timpuri și utilizat de mai multe culturi, comparativ cu simbolul „swastica”, în prezența condițiilor normelor de drept indicate și circumstanțele stabilite, nu constituie temei pentru respingerea acțiunii, fiind întemeiată concluzia instanțelor de judecată inferioare în acest sens.

Nu poate fi reținut argumentul în ceea ce privește dreptul exclusiv al procurorului de a se adresa în judecată cu cerere de constatare a caracterului extremist al materialului informațional și încetarea prezentului proces în temeiul art. 265 lit. h) CPC. Instanța de recurs remarcă că, conform art. 265 lit. h) CPC, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca prezentul cod sau o altă lege să le confere acest drept.

În prezenta pricină cererea a fost depusă de AO „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor -Echitate” întru apărarea drepturilor și intereselor sale, prin lege fiindu-i conferit acest drept. Astfel, nu sunt întrunite condițiile de încetare a procesului în temeiul acestei norme, precum se pretinde.

Conform art. 6 alin. (3) al Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, actul legislativ special cuprinde norme juridice aplicabile în exclusivitate unor categorii de raporturi sociale sau subiecte strict determinate prin derogare de la regula generală. În caz de divergență între o normă a actului legislativ general și o normă a actului legislativ special cu aceeași forță juridică se aplică norma actului legislativ special.

Conform art. 124 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, art. 71 alin. (2) și (3) CPC, art. 9 alin. (2) al Legii privind contracararea activității extremiste, la care s-au referit recurenții în susținerea acestei poziții, în cazurile prevăzute de lege, procurorul este în drept să se adreseze în judecată în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unui număr nelimitat de persoane, ale statului și ale societății. Constatarea caracterului extremist al materialului informațional se face de către instanța de judecată, în temeiul sesizării procurorului.

Prin normele de drept indicate, art. 124 alin. (1) al Constituției, art. 71 alin. (2) și 3) CPC, art. 9 alin. (2) al Legii privind contracararea activității extremiste, la care

s-a referit recurenței, este reglementat dreptul procurorului de a se adresa în judecată cu așa categorie de cereri. Însă aceste norme juridice nu sunt aplicabile în exclusivitate aportului solicitat soluționării în pricină, prin derogare de la regula generală. Ori, aceste norme nu exclude dreptul altor persoane fizice sau juridice, inclusiv al intimatului-reclamant, de se adresa în judecată cu prezenta cerere.

În susținerea acestei concluzii instanța de recurs menționează că, potrivit art. 20 alin. (1) și (2) al Constituției Republicii Moldova, art. 5 alin. (1) și (2) CPC, art. 24 lit. d) și m) al Legii cu privire la asociațiile obștești, art. 1 alin. (2), 16 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ:

-asociația obștească are dreptul să reprezinte și să apere interesele legitime ale membrilor săi în organele și organizațiile de stat, să exercite atribuțiile care nu contravin legislației cu privire la asociațiile obștești, conferite persoanelor juridice de Codul civil și Codul de procedură civilă;

-orice persoană are dreptul la satisfacere efectivă din partea instanțelor judecătorești competente și este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție. Nici unei persoane nu se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de perfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare;

-orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului sau recunoașterea dreptului pretins.

Astfel, nu este întemeiat acest argument al recurenților, deoarece prin normele de drept material și de drept procedural citate, este consfințit dreptul, inclusiv al reclamantului AO „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor-Echitate”, de a se adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului și recunoașterea dreptului pretins, iar în cazul din speță, cu cerere de obligare Ministerul Justiție să includerii simbolul „falun” identic cu simbolul „swastica” în registrul materialelor cu caracter extremist.

Referitor la argumentul recursului precum că instanțele judecătorești inferioare urmau să înceteze procesului în temeiul art. 265 lit. b) CPC, Colegiul reține că potrivit acestei norme, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care, într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă evocabilă.

Menționează Colegiul că, în susținerea acestui argument recurentul a invocat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 februarie 2010 emisă în pricina nr. 2-1 N4/2010.

Prin această hotărâre din 17 februarie 2010 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea procurorului privind constatarea caracterului extremist al simbolului „falun” utilizat de AO „Falun Dafa”. Din motivarea acestei hotărâri, simbolul „falun” nu are nimic comun asemănător cu simbolul „swastica” al Germaniei naziste la criteriile formă, atributiv și contextual și procurorul nu a prezentat dovezi în susținerea poziției. Însă procurorul nu a contestat această hotărâre judecătorească, iar apelul depus de Ministerul Justiției a fost restituit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2010, ca depus de o persoană care nu a avut calitatea procesuală de

participant la proces și nu a fost în drept să declare apel. În așa mod, instanța de apel și de recurs nu s-au expus asupra temeiniciei acestei hotărâri din 17 februarie 2010.

Menționează Colegiul că, participanți la procesul finisat cu pronunțarea hotărârii Judecătoriei Buiucani din 17 februarie 2010, a fost procurorul și AO „Falun Dafa”. În prezentul proces sunt alți participanți, Ministerul Justiției, AO „Falun Dafa”, precum și AO „Falun Gong Moldova” înregistrată în registrul de stat la 07 septembrie 2011 și AO „Echitate” înregistrată în registrul de stat la 29 octombrie 2012, adică după pronunțarea hotărârii din 07 februarie 2010 menționată. Obiectul cererii soluționate în procesul finisat cu pronunțarea hotărârii din 17 februarie 2010 a fost constatarea caracterului extremist al simbolului „falun” utilizat de AO „Falun Dafa”, care nu este identic cu obiectul cererii soluționate în prezenta pricină, privind obligarea includerii simbolului „falun” identic simbolului „swastica” în registrul materialelor cu caracter extremist. Temei al cererii soluționate procesul finisat cu pronunțarea hotărârii din 17 februarie 2010 a fost invocat desfășurarea de către adepții mișcării „Falun Gong” la 19 decembrie 2007 între orele 10.15-15.45 a manifestației de protest împotriva încălcării drepturilor omului în Republica Populară China, cu folosirea 7 file laminate pe care era imprimat simbolul „Falun Gong” sau „Falun Dafa” asemănător până la confundare cu simbolul nazist „swastica”, diferit de temeiul invocat în prezenta pricină, utilizarea de către AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” în activitatea sa simbolul „falun” asemănător până la confundare cu simbolul nazist „swastica”.

Din cele relatate, lipsește condiția art. 265 lit. b) CPC, pentru încetarea procesului în prezenta pricină.

Referitor la argumentul că la baza hotărârii contestate prima instanță a pus decizia Curții Supreme de Justiție din 13 mai 2009, că această decizie nu este relevantă prezentului caz și a fost adoptată anterior hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 17 februarie 2010, instanța de recurs reține că prin această decizie a Curții Supreme de Justiție din 13 mai 2009 a fost respinsă cererea Tatiane Chiriac împotriva Ministerului Justiției privind contestarea refuzului din 29 septembrie 2008 al acestei autorități de respingere a cererii de înregistrare a statutului AO „Falun Dafa”. În această decizie Curtea s-a referit la prevederile art. 1 lit. b), 6 alin. (1) al Legii privind contracararea activității extreme, a indicat că AO „Falun Dafa” utilizează simbolul „falun” asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933-1945 (simbolul nazist „swastica”), propagarea și demonstrarea în public al cărui constituie activitate extremistă și nu se admite.

Corect a reținut instanța de apel că, prin expunerea de către prima instanță în hotărârea sa despre adoptarea deciziei nominalizate a Curții Supreme de Justiție din 13 mai 2009 și referirea la art. 123 alin. (2) CPC, potrivit cărui faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior sunt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane, însă în prezenta pricină nu au participat aceleași persoane, nu este afectată legalitatea hotărârii pronunțată în prezenta pricină, deoarece această decizie din 13 mai 2009 nu a constituit unica motivare pentru admiterea acțiunii, dar în cumul cu toate circumstanțele stabilite în cauză. În așa situație, prin acest argument al recursului a fost expus un motiv formal, care prin prisma art. 432 CPC, nu poate constitui temei de casare a hotărârii contestate. De asemenea, nici

pronunțarea hotărârii judecătorești din 17 februarie 2010, menționată mai sus, nu constituie temei pentru admiterea apelului.

Referitor la argumentul recurentului că cererea înaintată în pricină urma a fi respinsă ca neîntemeiată, deoarece: simbolul „falun” este emblema școlii chineze de qigong „Falun Dafa”, dar nu a asociației „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” care numai reprezintă școala de qigong „Falun Dafa”; că simbolul „wan” sau „wanz” ca parte componentă a acestei școli spirituale cade sub incidența reglementărilor privind libertatea conștiinței; că prin acțiunea depusă reclamantul urmărește scopul de a interzice cărțile acestei școlii pe teritoriul Republicii Moldova, de a scoate în afara legii AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova”; că tot acest scop este urmărit și de Partidul Comunist Chinez în dorința de a ascunde genocidul și persecuțiile inițiate în 1999 asupra discipolilor școlii chineze „Falun Dafa”; că ei, recurenții, sunt unicii care vorbesc și mediatizează la nivel național aceste fapte ilegale.

Colegiul menționează că, nu au constituit acestea obiectul cererii soluționate în pricină, nu au fost verificate aceste date și nu s-a expus instanța asupra lor și nu constituie temei pentru respingerea acțiunii. Ori, obiectul prezentei pricini a fost obligarea Ministerului Justiției să includă simbolul „falun” asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933-1945 (simbolul nazist „swastica”), în registrul materialelor cu caracter extremist din motivul utilizării acestui simbol „falun” de AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” în procesul activității pe teritoriul Republicii Moldova. Din aceste considerente, nu necesită să fie dată apreciere acestor mențiuni ale recurenților în aspectul temeiniciei cererii soluționate și nici nu constituie temei pentru admiterea recursului.

Referitor la argumentul că a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, prevăzut de art. 6 § 1 CEDO, precum și că nu a fost respectat principiul securității raporturilor juridice, prevăzut de art. 254 alin. (3) CPC, potrivit cărui după ce hotărârea rămâne irevocabilă, părțile și ceilalți participanți la proces, precum și succesorii lor în drepturi, nu pot înainta o nouă cerere de chemare în judecată cu aceleași pretenții și în același temei, nici să conteste în alt proces faptele și raporturile juridice stabilite în hotărârea judecătorească irevocabilă, cu referire în susținerea acestui argument și la hotărârea CEDO din 21 martie 2006 în cauza Josan c. Moldovei, cererea nr. 37431/02 și din 22 martie 2005 în cauza Roșca c. Moldovei, cererea nr. 6276/02, cu invocarea că în aceste cazuri Curtea a menționat că element fundamental al preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, ce înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată; că principiul securității raporturilor juridice presupune și respectul față de lucrul judecat, ce constituie și principiul executării hotărârilor definitive; că prin acest principiu se înțelege că, nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și executorii, chiar în scopul reluării procesului de judecată și o nouă soluționare a cauzei.

Colegiul indică că, precum a fost expus și referitor la respingerea argumentului invocat de recurent, că necesită încetat procesului în temeiul art. 265 lit. b) CPC, în prezenta pricină nu a fost soluționată o nouă cerere între aceleași participanți la proces, cu aceleași pretenții și același temeiuri ca în pricina soluționată prin hotărârea judecătorească din 17 februarie 2010 la care s-a făcut referire în susținerea acestui argument, au în pricina soluționată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 mai 2009. De asemenea nu au fost contestate în prezentul proces faptele și raporturile

juridice stabilite în hotărârea judecătorească din 17 februarie 2010 sau prin decizia din 13 mai 2009. Aceste afirmații ale recurentului sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Așadar, în prezentul caz nu a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil și nu a fost încălcată securitatea raporturilor juridice stabilite prin hotărâre judecătorească irevocabilă, precum se pretinde. Se bazează acest argument pe interpretare eronată a circumstanțelor de fapt ale prezentei pricinii, a cazurilor CEDO menționate de recurent, în raport cu normele de drept material la care a făcut referire.

Privitor la argumentul că nu a fost expus care material informațional urmează să fie introdus în registrul materialelor cu caracter extremist și nu a fost indicat unde și când a fost demonstrat în public materialul informațional care aduce atingere drepturilor și libertăților reclamantului, Colegiul consideră că este unul declarativ. Ori, atât în motivare, cât și în dispozitivul hotărârii a fost indicat care material informațional are caracter extremist și urmează să fie introdus în registrul respectiv, când și în care locuri a fost utilizat în mod public de către AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova”. De asemenea aceste date au fost indicate și în motivarea prezentei decizii. Respectiv, nu a fost încălcat art. 10 alin. (1) al Legii privind contracararea activității extremiste, precum se pretinde.

Referitor la argumentul că a fost încălcat dreptul la libertatea gândirii, de conștiință și religie, la libertatea de a schimba religia sau convingerea, de a manifesta religia sau convingerea singur sau împreună cu alții, în mod public sau privat, prin învățatură, practici religioase, cult și îndeplinirea ritualurilor, care necesită tolerate și respectate reciproc, că este eronată și lipsită de suport juridic motivarea expusă în decizia contestată că nu sunt create obstacole și nu reprezintă o ingerință a statului în realizarea dreptului la libertatea de gândire, de conștiință și de religie, instanța de recurs reține că potrivit art. 9 alin. (1) și (2) CEDO, orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățămînt, practici și îndeplinirea ritualurilor. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate urma obiectul altor restrângeri, decât cele, care prevăzute de lege, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a morale publice, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Conform art. 31 alin. (1) și (3), 32 alin. (1) și (3) al Constituției Republicii Moldova, libertatea conștiinței este garantată, trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc. În relațiile dintre cultele religioase sunt interzise orice manifestări de învrăjbire. Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, unt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la incriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce tentează la regimul constituțional.

Prin interpretarea normelor indicate, 1-a care s-a referit recurenței în susținerea poziției, este garantată libertatea gândirii, de opinie, de conștiință, de religie și exprimarea lor de oricare persoană în public, inclusiv de AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova”.

Prin pronunțarea hotărârii în prezenta pricină, nu au fost încălcate aceste drepturi, precum se pretinde. Ori, nu s-a expus prima instanță asupra libertății gândirii, de opinie, de conștiință, de religie și asupra exprimării lor de AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” în public. Respectiv, nu s-a admis oarecare limitare a acestor drepturi.

Totodată, utilizarea de către AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” în procesul activităților sale pe teritoriul Republicii Moldova al simbolului „falun”, asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933-1945 (simbolul nazist „swastica”), constituie o activitate extremistă și este interzisă prin legea menționată. Aceasta a constituit temei legal pentru obligarea Ministerului Justiției să introducă simbolului „falun”, în registrul materialelor cu caracter extremist. În circumstanțele stabilite și expuse ale prezentului caz, constituie o măsură prevăzută de lege, admisibilă într-o societate democratică pentru protecția ordinii, sănătății, moralei publice; pentru protejarea drepturilor și libertăților altora; pentru protejarea împotriva manifestărilor de învrăjbită etnico-socială.

Tot la acest compartiment instanța de recurs remarcă că, introducerea simbolului „falun” identic cu simbolul „swastica” în registrul materialelor cu caracter extremist, nu împiedică AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” să continue activitatea lor pe teritoriul Republicii Moldova și nu constituie impediment la deplina libertate de gândire, de opinie, de conștiință, de religie, de a schimba religia sau convingerea, de a manifesta religia sau convingerea în particular sau împreună cu alții, privat sau public, prin învățătură, prin practice, prin îndeplinirea ritualurilor, precum și exprimarea acestora în public.

Instanța de recurs mai reține că atât decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe, prin efectul lor, impune neutilizarea de către AO „Falun Dafa” și AO „Falun Gong Moldova” în activitatea lor a simbolului „falun”, asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933-1945 (simbolul nazist „swastica”), deoarece utilizarea unor atribute sau simbolici asemănătoare cu simbolica nazistă, constituie propagare și demonstrare în public a atributelor sau a simbolicii naziste, constituie activitate extremistă, interzisă prin lege.

Prin utilizarea acestui simbol „falun” asemenea cu simbolul „swastica”, se aduce atingere drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv a veteranilor de război, familiilor acestora și urmașilor lor.

Din cele relatate, nu este întemeiată și se respinge pretinsa afirmație a recurențelor de încălcarea dreptul la libertatea gândirii, de conștiință și religie.

Adeptii confesiunilor urmează să dețină dreptul de a se întruni liber pentru a-și manifesta în comun convingerile religioase. Apogeul dezvoltării firești a grupurilor religioase neformale este constituirea, prin asociere a persoanelor fizice de aceeași credință a entităților religioase cu personalitate juridică. Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948 constituie prima expresie mondială a recunoașterii universale a drepturilor inerente fiecărei ființe umane. Printre alte drepturi fundamentale Declarația recunoaște și dreptul la gândire, conștiință și religie.

Colegiul consideră că admiterea acțiunii în sensul formulat nu reprezintă o ingerință a statului în realizarea dreptului la libertatea de gândire, de conștiință și de religie, din motivele ce urmează.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) și (2) din C.E.D.O., orice persoană are dreptul

la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerea, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate forma obiectul altor restrângeri, decât cele, care prevăzute de lege, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății sau a moralei publice, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Totodată conform art. 31 alin. (1) și (3), 32 alin. (1) și (3) din Constituția Republicii Moldova, libertatea conștiinței este garantată, trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc. În relațiile dintre cultele religioase sunt interzise orice manifestări de învrăjpire. Oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Sunt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

Coroborând normele menționate cu circumstanțele pricinii, instanța de recurs exclude careva ingerințe în libertatea de gândire, de conștiință și de religie a membrilor asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” or instanțele ierarhic inferioare careva limitări a libertăților respective nu a instituit.

Totodată, utilizarea de către asociația obștească „Falun Dafa” și asociația obștească Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” în activitățile sale al simbolului „falun”, asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933-1945 (simbolul nazist „swastica”), reprezintă o activitate extremistă și este interzisă prin lege, fapt ce constituie temei legal pentru obligarea Ministerului Justiției să introducă simbolului „falun”, în registrul materialelor cu caracter extremist, or măsura respectivă este prevăzută de lege, admisibilă într-o societate democratică, are ca scop protecția ordinii, sănătății și moralei publice.

În acest sens, Colegiul reamintește prin prisma jurisprudenței CEDO, fosta Comisie a arătat că "... art.6 paragraf 1 din Convenție, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes." (cauza Rebaït și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate în recursuri sunt neîntemeiate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de administratorul asociației obștești „Falun Dafa” și asociației obștești - Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova”, Tatiana Chiriac și Ministerul Justiției.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 02 aprilie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației obștești „Societatea Protecției Drepturilor Invalizilor și Veteranilor – ECHITATE” împotriva Ministerului Justiției și asociației obștești „Falun Dafa”, asociației obștești Asociația de Qigong „Falun Gong Moldova” cu privire la obligarea introducerii simbolului „falun”, asemenea însemne ale entităților existente în Germania nazistă în perioada 1933-1945 (simbolul nazist „swastica”), în registrul materialelor cu caracter extremist.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru